

Web Teknolojileri Ders 8 Bootstrap 1/2

Dr. Öğretim Üyesi Gülüzar ÇİT

Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin ESKİ

Öğr. Gör. Dr. Can YÜZKOLLAR

Konu & İçerik

- **≻** Bootstrap
- ➤ Bootstrap & CSS

- ➤ Web sayfası geliştiricileri için twitter çalışanları tarafından 2010 yılından itibaren geliştirilmesi başlanmış bir uygulama çatısıdır.
- ➤ Bootstrap kullanılarak ;
 - > web sayfalarının farklı cihazlarda düzgün, uygun bir biçimde (responsive) gözükmesi sağlanabilir
 - içerisinde bir çok web elemanı için hazır stil şablonları barındırır
 - ➤ Tasarımın kolayca geliştirilmesi sağlanır
- css ve js dosyalarından oluşur.

- ➤ Bootstrap ile online çalışılabileceği gibi gerekli dosyalar indirilerek de çalışılabilir.
- ➤ Bootstrap CSS ile online çalışabilmek için:

```
<link rel="stylesheet" href="https://maxcdn.bootstrapcdn.com
/bootstrap/4.4.1/css/bootstrap.min.css">
```

Bootstrap JavaScript ile online çalışabilmek için:

```
<script src="http://maxcdn.bootstrapcdn.com/bootstrap/4.4.1/
js/bootstrap.min.js"></script>
```

Satırlarının ilgili web sayfasının başlık(head) kısmına eklenmesi gerekir.

- Bootstrap ile kendi bilgisayarımıza indireceğimiz dosyalar ile çalıştırmak için önce gerekli dosyaları sitesinden indirmemiz gerekmektedir.
- > Şu an itibari ile geçerli son versiyonu 4.4.1'dır.
- ➤ Bu versiyonun dosyalarını <u>getbootstrap.com</u> sitesinden indirebiliriz.
- Sayfa açıldıktan sonra karşımıza gelen pencereden download butonuna tıklayarak açılan pencereden gerekli dosyalar indirilir.

- Dosyaları sayfalarımızın olduğu klasöre açtıktan sonra ilgili web sayfamızın başlık(head) kısmına kullanacağımız dosyaları ekleriz.
- CSS ile çalışmak için:

```
<link rel="stylesheet" href="css/bootstrap.css">
```

CSS içerisinde boşlukların kaldırılarak dosyanın sıkıştırılmış hali ile çalışmak için:

```
<link rel="stylesheet" href="css/bootstrap.min.css">
```

➤ JavaScript ile çalışmak için:

```
<script type="text/javascript" src="js/bootstrap.js"></script>
```

➤ JavaScript içerisinde boşlukların kaldırılarak dosyanın sıkıştırılmış hali ile çalışmak için:

```
<script type="text/javascript« src="js/bootstrap.min.js"></script>
```


Bootstrap HTML5 sayfalarında çalıştırılacaktır. Bunun için sayfanın en üstüne

```
<!DOCTYPE html>
```

satırı eklenerek doküman HTML5 dokümanı haline getirilir.

Karakter setini ayarlamak için Başlık kısmına

```
<meta charset="UTF-8">
```

satırı eklenir.

Sayfanın mobil cihazlarda gösterilebilmesi ve kullanıcıların bu cihazlarda sayfayı büyütüp küçültebilmesi ile ilgili ayarlar için başlık kısmına

```
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1">
```

Daha sonra Bootstrap .css ve .js dosyalarının olduğu satır eklenir.


```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en">
<head>
<meta charset="UTF-8">
<title>ÖRNEK</title>
link rel="stylesheet" href="css/bootstrap.min.css">
</head>
<body>
<div class="container-fluid">
<h1>Sayfamız</h1>
ilk Örneğimiz...
</div>
</body>
```

Sayfamız

İlk Örneğimiz...

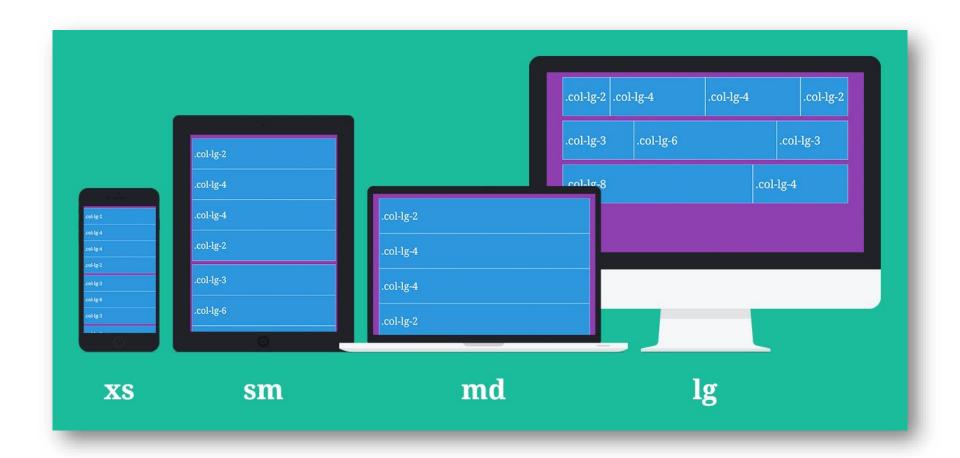
- ➤ Bootstrapta web sayfasındaki elemanların nasıl yerleşeceğinin belirlenmesi amacıyla grid(ızgara) sistemini kullanılır.
- ➤ Web sayfasını yatay olarak 12 eşit parçaya yani sütuna ayırarak elemanların yerleştirilmesi sağlanır.

span 1	span 1	span 1	span 1	span 1	span 1	span 1	span 1	span 1	span 1	span 1	span 1
span 4				span 4			span 4				
span 4				span 8							
span 6				span 6							
span 12											

- Bootstrapta web sayfasındaki elemanların nasıl yerleşeceğinin belirlenmesi amacıyla grid sistemine ek olarak farklı cihazlar için farklı alt sınıflar bulunmaktadır.
- > 4 farklı ekran çözünürlüğü için farklı alt sınıflar kullanılır.
 - > xs: cep telefonları için,
 - > sm: tabletler için,
 - md: diz üstü bilgisayarlar için,
 - Ig: masaüstü bilgisayarlar için.

- > 5 farklı ızgara sınıfı vardır
 - col → ekstra küçük cihazlar (ekran genişliği < 576px)</p>
 - col-sm → küçük cihazlar (ekran genişliği ≥ 576px)
 - col-md → orta cihazlar (ekran genişliği ≥ 768px)
 - col-lg → geniş cihazlar (ekran genişliği ≥ 992px)
 - col-xl → xlarge cihazlar (ekran genişliği ≥ 1200px)

> Izgara yapısının kullanılabilmesi için önce ızgaranın içinde bulunacağı row sınıfı kullanılarak satır tanımı yapılır.

```
<div class="row"> </div>
```

- Sonra her sütun için div tanımlanır.
- div içerisinde col-çözünürlük türü-birleştirilecek sütun sayısı belirtilir.

<div class="col-sm-4">Küçük cihazlar için 4 lü sütun</div>

➢ÖRNEK:

➤ Tablet için üç eşit sütun

```
<!DOCTYPE html>
<html lang="en">
<head>
<meta name="viewport" content="width=device-width, initial-scale=1">
<meta charset="UTF-8">
<title>ÖRNEKLER</title>
<link rel="stylesheet" href="css/bootstrap.min.css">
</head>
<body>
 <div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-sm-4" style="background-color: yellowgreen">4'lü sütun</div>
      <div class="col-sm-4" style="background-color: greenyellow">4'lü sütun</div>
      <div class="col-sm-4" style="background-color: yellowgreen">4'lü sütun</div>
   </div>
 </div>
</body>
```

4 lü Sütun 4 lü Sütun 4 lü Sütun 4 lü Sütun

- Eğer satırda 12 sütundan daha fazla sütun bulunursa 12. sütundan sonraki sütunlar alt satırda gösterilir. Eğer sütunların yerleşimi bir satıra sığmaz ise gösterime alt satırdan devam edilir.
- Örnek olarak bir önceki uygulamada ekran küçültülürse veya daha küçük çözünürlüklü (cep telefonu gibi) ekranda gösterilirse alt alta gösterilir.


```
<div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-sm-4" style="background-color: yellowgreen">4'lü 3 sütun</div>
      <div class="col-sm-4" style="background-color: greenyellow">4'lü 3 sütun</div>
      <div class="col-sm-4" style="background-color: yellowgreen">4'lü 3 sütun</div>
    </div>
    <div class="row">
      <div class="col-sm-12" style="background-color: lightgreen">12'li tek sütun</div>
   </div>
    <div class="row">
      <div class="col-sm-3"</pre>
                             style="background-color: yellowgreen">3'lü 4 sütun</div>
                             style="background-color: greenyellow">3'lü 4 sütun</div>
      <div class="col-sm-3"</pre>
      <div class="col-sm-3"</pre>
                             style="background-color: yellowgreen">3'lü 4 sütun</div>
      <div class="col-sm-3" style="background-color: greenyellow">3'lü 4 sütun</div>
    </div>
</div>
```


- istenirse birden fazla çözünürlük türü sınıfı araya boşluklar bırakarak değerler verilerek birlikte kullanılabilir
- Ekran çözünürlüğüne bakarak hangi css'i kullanacağını kendisi seçer.


```
<div class="container">
    <div class="row">
     <div class="col-md-6 col-lg-3" style="background-color:yellowgreen">
        Dizüstü 2, masaüstü 4 sütun
     </div>
     <div class="col-md-6 col-lg-3" style="background-color:greenyellow">
        Dizüstü 2, masaüstü 4 sütun
     </div>
     <div class="col-md-6 col-lg-3" style="background-color:yellowgreen">
        Dizüstü 2, masaüstü 4 sütun
     </div>
     <div class="col-md-6 col-lg-3" style="background-color:greenyellow">
        Dizüstü 2, masaüstü 4 sütun
     </div>
   </div>
</div>
```

Diz üstü 2 sütun Masaüstü 4 sütun

Diz üstü 2 sütun Masaüstü 4 sütun

Diz üstü 2 sütun Masaüstü 4 sütun

Diz üstü 2 sütun Masaüstü 4 sütun

Diz üstü 2 sütun Masaüstü 4 sütun

Diz üstü 2 sütun Masaüstü 4 sütun

Diz üstü 2 sütun Masaüstü 4 sütun

Diz üstü 2 sütun Masaüstü 4 sütun

- İstenirse birden fazla ızgara yapısı iç içe kullanılabilir.
- Kullanım sırasında her defa satır tanımı yapmak gerekmektedir.

```
<div class="container">
    <div class="row">
      <div class="col-sm-4" style="background-color:yellowgreen">
        <div class="row">
         <div class="col-sm-6" style="background-color:#bce8f1">6'li 2 sütun</div>
         <div class="col-sm-6" style="background-color:blue">6'li 2 sütun</div>
        </div>
      </div>
      <div class="col-sm-4" style="background-color:greenyellow">4'lü 3 sütun</div>
      <div class="col-sm-4" style="background-color:yellowgreen">4'lü 3 sütun</div>
    </div>
</div>
                                  3 lü 4 Sütun
                                  4 lü 3 Sütun
                                  4 lü 3 Sütun
                               4 lü 3 Sütun
3 lü 4 Sütun
```


Bootstrap Metin ve Arkaplan Renkleri

- Bootstrap ile metinlere verilebilecek belirlenmiş renk sınıfları bulunmaktadır.
 - text-muted
 - text-primary
 - text-success
 - text-info
 - text-warning
 - text-danger
 - text-secondary
 - text-white
 - text-dark
 - text-body
 - text-light

Bootstrap Metin ve Arkaplan Renkleri...

```
sessiz
önemli
başarı
bilgi
uyarı
tehlike
ikinci metin
dark grey
gövde rengi(genellikle siyah)
açık gri(beyaz arkaplanda)
beyaz(siyah arkaplanda)
```

```
önemli
başarı
bilgi
uyarı
tehlike
ikinci metin
dark grey
gövde rengi(genellikle siyah)
açık gri(beyaz arkaplanda)
beyaz(siyah arkaplanda)
```


Bootstrap Metin ve Arkaplan Renkleri...

- Bootstrap ile arkaplan için verilebilecek belirlenmiş renk sınıfları bulunmaktadır.
 - bg-primary
 - bg-success
 - bg-info
 - bg-warning
 - bg-danger
 - bg-secondary
 - bg-dark
 - bg-light
- Arkaplan renkleri ile birlikte metin renklerini de belirtmek için .text-* sınıfını kullanabilirsiniz.

Bootstrap Metin ve Arkaplan Renkleri...

```
ÖNEMLİ
BAŞARILI
BİLGİ
UYARI
TEHLİKE
İKİNCİ ARKAPLAN RENGİ
KOYU GRİ ARKAPLAN RENGİ
AÇIK GRİ ARKAPLAN RENGİ
```


Bootstrap Tablolar

table etiketi içerisinde .table sınıfı kullanıldığında iç satır kenarlığı olan tablo oluşturulur.

Ad	Soyad	Ortalama
Ali	Gel	75
Veli	Git	90

Bootstrap Tablolar...

- Tablo kenarlıkların olması için ilgili tabloya .table-bordered, tabloda zebra şeritler oluşturmak için .table-striped, satır üzerinde renk değişikliği yapmak için .table-hover, çözünürlüklere duyarlı tablo için .table-responsive sınıflarları eklenebilir.
- Tablo satır ve(ya) sütunlarına arkaplan rengi vermek için kullanılabilecek sınıflar:
 - table-primary
 - table-success
 - table-info
 - table-warning
 - table-danger
 - table-active
 - table-secondary
 - table-dark
 - table-light

Bootstrap Tablolar...

➢ ÖRNEK:

```
        AdSoyadOrtalama

            SoyadOrtalama

        Class="table-active">Ali

        Class="table-active">Ali

        Class="table-info">75

            Class="table-info">75

            OZTÜRK
```

Ad	Soyad	Ortalama
Ali	YILMAZ	75
Veli	ÖZTÜRK	90

Bootstrap Tablolar...

➢ ÖRNEK:

Ad	Soyad	Ortalama
Ali	YILMAZ	75
Veli	ÖZTÜRK	90

Bootstrap Resimler

Resmin kenarları yuvarlatılmış gösterebilmek için .rounded, dairenin içerisinde gösterebilmek için .rounded-circle, tırnaklı kenarlıkla gösterebilmek için .img-thumbnail, çözünürlük duyarlı resimler oluşturmak için .img-fluid sınıfları kullanılır.

Bootstrap Resimler...

➢ ÖRNEK:

Bootstrap Alert Sınıfı

- ➤ Bootstrap 4 önceden tanımlı uyarı mesajlarına izin verir.
- ➤ Basit uyarı mesajları için .alert sınıfı kullanılır.
- Arka plan renklerini farklı tanımlamak için aşağıdaki sınıflar kullanılabilir:
 - alert-primary
 - alert-success
 - alert-info
 - alert-warning
 - alert-danger
 - alert-secondary
 - alert-dark
 - alert-light
- ➤ <u>NOT</u>: Bootstrap Javascript kullanılarak kapatılabilir uyarı mesajları da oluşturulabilir. Bu kısım daha sonra anlatılacaktır....

Bootstrap Alert Sınıfı

➢ÖRNEK:

```
<div class="alert alert-success"><strong>BAŞARILI!</strong></div>
<div class="alert alert-info"><strong>BİLGİ!</strong></div>
<div class="alert alert-warning"><strong>UYARI!</strong></div>
<div class="alert alert-danger"><strong>TEHLİKE!</strong></div>
<div class="alert alert-primary"><strong>BİRİNCİL!</strong></div>
<div class="alert alert-secondary"><strong>İKİNCİL!</strong></div>
<div class="alert alert-dark"><strong>KOYU GRİ!</strong></div>
<div class="alert alert-light"><strong>AÇIK GRİ!</strong></div>
```

BAŞARILI!			
BİLGİ!			
UYARI!			
TEHLİKE!			
BiRINCIL!			
İKİNCİL!			
KOYU GRİ!			
AÇIK GRİ!			

Bootstrap Butonlar

- Basit butonlar için .btn sınıfı kullanılır
- Buton sınıfları <a>, <button> veya <input> elemanları için kullanılabilir.

```
<a href="#" class="btn btn-info" role="button">Bağlantı Butonu</a>
<button type="button" class="btn btn-info">Buton</button>
<input type="button" class="btn btn-info" value="Giriş Butonu">
<input type="submit" class="btn btn-info" value="Submit Butonu">
```

Link Button Button Input Button Submit Button

Bootstrap Butonlar...

- Web sayfalarında arka plan renkleri farklı butonlar tanımlamak için aşağıda solda verilen sınıflar, kenarlık renkleri farklı butonlar tanımlamak için ise aşağıda sağda verilen sınıflar kullanılabilir:
 - btn-primary
 - btn-secondary
 - btn-success
 - btn-info
 - btn-warning
 - btn-danger
 - btn-dark
 - btn-light
 - btn-link

- btn-outline-primary
- btn-outline-secondary
- btn-outline-success
- btn-outline-info
- btn-outline-warning
- btn-outline-danger
- btn-outline-dark
- btn-outline-light

Bootstrap Butonlar...

Varsayılan boyutundan daha büyük butonlar oluşturmak için .btn-lg, daha küçük butonlar oluşturmak için ise .btn-sm sınıfları kullanılır.

```
<button type="button" class="btn btn-primary btn-lg">BÜYÜK</button>
<button type="button" class="btn btn-primary btn-md">VARSAYILAN</button>
<button type="button" class="btn btn-primary btn-sm">KÜÇÜK</button>
BÜYÜK VARSAYILAN KÜÇÜK
VARSAYILAN KÜÇÜK
```


Bootstrap Butonlar...

- Butonların aktif/pasif olması sağlanabilir. Bir butonun aktif, yani tıklanabilir olması için .active sınıfı, tıklanamaz olması için de disabled özelliği kullanılır.
- Bağlantı etiketi disabled özelliğini desteklemediğinden dolayı bu etiketi tıklanamaz yapmak için .disabled sınıfı kullanılır.

```
<button type="button" class="btn btn-primary">BUTON</button>
<button type="button" class="btn btn-primary active">AKTİF BUTON</button>
<button type="button" class="btn btn-primary" disabled>ENGELLENMİŞ BUTON</button>
<a href="#" class="btn btn-primary disabled">ENGELLENMİŞ BAĞLANTI</a>
BUTON AKTİF BUTON ENGELLENMİŞ BUTON ENGELLENMİŞ BAĞLANTI
```


Bootstrap Butonlar

- Web sayfasındaki butonları ayrı ayrı değil de tek bir satırda gruplamak için butonlar .btn-group sınıfı içerisinde tanımlanır.
- Bunu gerçekleştirmek için butonlar bir .btn-group sınıfı kullanılarak tanımlanmış bir <div> etiketi içerisinde tanımlanır.

Bootstrap Butonlar

Butonları dikey olarak gruplamak için .btn-group-vertical sınıfı kullanılır.

```
<div class="btn-group-vertical">
  <button type="button" class="btn btn-primary">Apple</button>
  <button type="button" class="btn btn-primary">Samsung</button>
  <button type="button" class="btn btn-primary">Sony</button>
  </div>
```


Bootstrap Badge Sınıfı

- İşaretler herhangi bir içerik için ilave bilgi vermek için kullanılır.
- Dikdörgensel işaretler oluşturmak için etiketi içerişimde .badge sınıfı kullanılır.
- .badge sınıfı içerisinde kullanılabilecek içerik sınıfları aşağıda listelenmiştir.
 - badge-primary
 - badge-secondary
 - badge-success
 - badge-info
 - badge-warning
 - badge-danger
 - badge-dark
 - badge-light
 - badge-link
- .badge-pill sınıfı kullanılarak daha yuvarlatılmış kenarlıklı işaretler oluşturulur.

Bootstrap Badge Sınıfı

➢ ÖRNEK:

```
<span class="badge">İŞARET</span>
<span class="badge badge-warning">UYARI İŞARETİ</span>
<span class="badge badge-pill badge-danger">YUVARLATILMIŞ UYARI İŞARETİ</span>
iŞARET UYARI İŞARETİ YUVARLATILMIŞ UYARI İŞARETİ
```

```
<button type="button" class="btn btn-primary">
   MESAJLAR <span class="badge badge-light">4</span>
</button>
<button type="button" class="btn btn-danger">
   UYARILAR <span class="badge badge-light">7</span>
</button>
```

MESAJLAR 4

UYARILAR 7

Bootstrap Spinner Sınıfı

- Bir döndürücü/yükleyici oluşturmak için, .spinner-border sınıfı kullanılır.
- Dönme efekti yerine büyüme efekti oluşturmak için .spinner-grow sınıfı kullanılır.

➢ ÖRNEK:

Bootstrap Sayfalama

- Birden fazla sayfadan oluşan yapılarda sayfalama yapabilmek amacıyla liste elemanı içerisinde .pagination sınıfı kullanılır.
- Her liste elamanı için .page-item, liste elemanı içerisindeki her bağlantı elemanına da .page-link sınıfı kullanılır.
- Geçerli olan sayfanın sınıfı .active yapılır.

Bootstrap Sayfalama...

- Birden fazla sayfadan oluşan yapılarda sayfalama yapabilmek için kutular yerine "/" kullanmak amacıyla

 breadcrumb sınıfı kullanılır.
- > Her liste elamanı için .breadcrumb-item sınıfı kullanılır.
- Geçerli olan sayfanın sınıfı .active yapılır.

```
1 / 2 / 3 / 4
```


Bootstrap Listeler

- Liste kutuları ile çalışmak için etiketi içerisinde **.list-group** sınıfı, liste elemanları içerisinde de **.list-group-item** sınıfı kullanılır.
- Geçerli olan liste elemanı için .active sınıfı kullanılır.
- Liste elemanının mouse ile üzerine gelindiğinde renk değişikliği yapmak için . list-group-item-action sınıfı kullanılır.
- Liste elemanlarının arkaplanını renklendirmek için ise aşağıdaki sınıflar kullanılır:

```
list-group-item -primary
```

- list-group-item-success
- list-group-item -secondary
- list-group-item -info
- list-group-item -warning
- list-group-item -danger
- list-group-item -dark
- list-group-item -light

Bootstrap Listeler...

≻ÖRNEK:

LİSTE ELEMANI - 1
LİSTE ELEMANI - 2

Bootstrap Listeler...

≻ÖRNEK:...

```
LİSTE ELEMANI - 1

LİSTE ELEMANI - 2
```

Kaynaklar:

- <u>http://www.w3schools.com/</u>
- http://ozgrozer.com/2015/06/08/bootstrap-izgara-sistemi

